

Smittskyddsläkaren/Central hygienkommitté, www.smittskyddsenheten.nu	
Vårdprogram för meticillin-resistenta - Staphylococcus aureus (MRSA) gällande inom öppen vård i Stockholms län	
Dokument nr: AB0401-14	
Fastställt datum: (gäller från 2004-07-01)	Fastställt av: Åke Örtqvist
Datum för översyn/revision: (t o m senast 2005-07-01)	Ansvarig för översyn/revision: Åke Örtqvist

PM 8 Handläggning av MRSA-patient vid besök hos fotterapeut

Fotvård faller inom ramen för det som av Socialstyrelsen benämns ”Hygienisk behandling”. För att förebygga blodsmitta och att hudinfektioner uppstår vid hygienisk behandling krävs en god allmän hygien och smittrening av instrument som inte är av engångstyp. Detta gäller främst behandlingar där man aktivt gör hål i huden. Risk för blodsmitta och hudinfektion finns även vid behandlingar där stick- och skärskador kan uppstå av misstag, t ex fotvård.

Alla har bakterier på huden av vilka en del kan förorsaka infektion när huden är skadad. Det är därför viktigt att smitta från en kund/patient inte överförs till en annan via händer, arbetsdräkt, salvor eller instrument. Den som ger hygienisk behandling bör därför följa i förväg fastställda rutiner för att minska risken för smittöverföring.

Allmän hygien

Grunden för allt vårdarbete är basala hygienrutiner, se vidare PM 1.

Handhygien

Personalens händer är en vanlig smittväg i all vård och behandling. För att möjliggöra noggrann handhygien krävs att personal har kortärmad arbetsdräkt och inte bär ringar, armbandsur eller armband. Använd alkoholbaserat handdesinfektionsmedel, s k handsprit. Medlet används i riklig mängd och masseras in på händer och underarmar före och efter kund/patient kontakt. Vid synlig eller kännbar smuts, tvätta först med tvål och vatten.

Handskar

Handskar används om kunden/patienten har sår, eksem eller andra hudförändringar på fötter eller underben. Personal som har sår på händerna bör överväga om det är lämpligt att arbeta. Konsultera företagsläkare eller husläkare. Handskar ska användas om det finns risk för stick- och skärskador.

Klädsel

Arbetsdräkten ska vara kortärmad och tåla tvätt vid minst 60°C. Plastförkläde av engångstyp används alltid över arbetsdräkten.

Smittskyddsläkaren/Central hygienkommitté, www.smittskyddsenheten.nu	
Vårdprogram för meticillin-resistenta - Staphylococcus aureus (MRSA) gällande inom öppen vård i Stockholms län	
Dokument nr: AB0401-14	
Fastställt datum: (gäller från 2004-07-01)	Fastställt av: Åke Örtqvist
Datum för översyn/revision: (t o m senast 2005-07-01)	Ansvarig för översyn/revision: Åke Örtqvist

Lokal

Tvättställ med hygienutrustning såsom handdesinfektionsmedel, flytande tvål och engångshanddukar.

- Lätt rengörbara ytor.
- Inga heltäckningsmattor.

Ytor och städning

Stol och patientnära ytor desinfekteras med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensider. Städa på vanligt sätt med rengöringsmedel och vatten. Tvätta städmopp eller motsvarande vid minst 60 C och om möjligt torktumla den torr.

Tvätt och avfall

Textilier förvaras i tvättsäck/korg och tvättas vid minst 60 C. Avfallspåse försluts inne i behandlingsrummet och kastas som vanligt avfall.

Smittrening och övrig hantering av instrument för behandling

Allmänt

Eftersom en smittbärare kan vara helt symptomfri är det viktigt att alltid tillämpa smittrening. En fullständig smittrening av instrument och arbetsverktyg sker i tre steg; rengöring, desinfektion och sterilisering.

När man använder desinfekterade eller sterila instrument är det viktigt att hantera dem på ett sådant sätt att de inte förorenas genom kontakt med icke smittrenade ytor som hud, kläder, dukar eller servetter. Desinfektera alltid händerna innan smittrenade instrument används.

Engångsmaterial

I de fall det är möjligt och lämpligt rekommenderar Socialstyrelsen att engångsmaterial används i första hand. Exempel: Fotfilare, spatlar och penslar, insatsskydd till fotkar och skalpellblad. Om skaftet är av flergångstyp ska det rengöras och desinfekteras efter användning.

Rengöring

Diska instrumenten med rengöringsmedel och vatten. Det är viktigt att all synlig smuts är borta varför borstning eller rengöring i ultraljudsbad ibland måste tillgripas. Använd alltid handskar vid manuell rengöring.

Finns tillgång till diskdesinfektor ska den användas till alla instrument av flergångstyp. Diskdesinfektorn har program som kombinerar rengöring och desinfektion. För instrument som är svåra att rengöra kan en mekanisk rengöring ändå bli nödvändig i form av borstning eller ultraljudsbad.

Smittskyddsläkaren/Central hygienkommitté, www.smittskyddsenheten.nu	
Vårdprogram för meticillin-resistenta - Staphylococcus aureus (MRSA) gällande inom öppen vård i Stockholms län	
Dokument nr: AB0401-14	
Fastställt datum: (gäller från 2004-07-01)	Fastställt av: Åke Örtqvist
Datum för översyn/revision: (t o m senast 2005-07-01)	Ansvarig för översyn/revision: Åke Örtqvist

Desinfektion

Desinfektion kan ske på olika sätt och syftar till att instrumentet blir höggradigt rent. Höggradigt rena produkter och instrument används vid beröring av hud som inte skadas och vid beröring av sår.

För instrument är värmedesinfektion det lämpligaste. Finns diskdesinfektor används den men värmedesinfektion kan också ske genom kokning i vatten under lock i 5 minuter. I andra hand används kemisk desinfektion.

För ytor används ett alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensider. Speciellt viktigt är det att desinfektera ytor som blivit förorenade med blod eller andra kroppsvätskor.

För händer används alkoholbaserat handdesinfektionsmedel med tillsats av mjukgörande medel.

Sterilisering

Sterilitet krävs för instrument som penetrerar hud eller slemhinna. Sterilisering ger en fullständig avdödning av alla levande mikroorganismer, sporer inräknade. Före sterilisering rengörs och desinfekteras instrumenten. Apparater för sterilisering kontrolleras regelbundet enligt tillverkarens instruktioner.

Hantering och förvaring

Förvara de höggradigt rena instrumenten rent, torrt och dammfritt under lock eller bakom stängd skåpdörr. Desinfektera händerna innan höggradigt rent gods hanteras. Använd aseptisk teknik-"gå" inte omväxlande mellan rent och orent.